EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 7.5.2008
COM(2008) 249 galīgā redakcija

2008/0095 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

atbilstīgi EK līguma 122. panta 2. punktam
par vienotās valūtas pieņemšanu Slovākijā 2009. gada 1. janvārī

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Komisijas priekšlikums Padomes lēmumam saskaņā ar 122. panta 2. punktu

Padome 1998. gada 3. maijā nolēma, ka Beļģija, Vācija, Spānija, Francija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Portugāle, Austrija un Somija ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus vienotās valūtas ieviešanai 1999. gada 1. janvārī. Dānija un Apvienotā Karaliste izmantoja iespēju nepievienoties, tāpēc Padome šīs valstis nevērtēja. Grieķiju un Zviedriju Padome atzina par dalībvalstīm ar izņēmuma statusu. 2000. gada 19. jūnijā Padome nolēma, ka Grieķija ir izpildījusi nosacījumus, lai ieviestu euro 2001. gada 1. janvārī. Saskaņā ar attiecīgā Pievienošanās akta 4. pantu valstis, kas Eiropas Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā (Čehija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Polija, Slovēnija un Slovākija) ir dalībvalstis ar izņēmuma statusu. 2006. gada 11. jūlijā Padome nolēma, ka Slovēnija ir izpildījusi nosacījumus, lai ieviestu euro 2007. gada 1. janvārī. Saskaņā ar attiecīgā Pievienošanās akta 5. pantu Bulgārija un Rumānija, kas pievienojās Eiropas Savienībai 2007. gada 1. janvārī, ir dalībvalstis ar izņēmuma statusu. 2007. gada 10. jūlijā Padome nolēma, ka Kipra un Malta ir izpildījusi nosacījumus, lai ieviestu euro 2008. gada 1. janvārī.

EK līguma 122. panta 2. punktā noteikta izņēmuma statusa atcelšanas kārtība. Šīs procedūras ir jāuzsāk vismaz reizi divos gados vai pēc dalībvalsts ar izņēmuma statusu pieprasījuma. Saskaņā ar šīm procedūrām Komisijai un Eiropas Centrālajai bankai atbilstoši 121. panta 1. punktam ir jāziņo Padomei par panākumiem, ko dalībvalstis ar izņēmuma statusu ir guvušas, pildot savas saistības attiecībā uz ekonomiskās un monetārās savienības izveidi. Ņemot vērā savu, kā arī ECB ziņojumu, Komisija var iesniegt Padomei priekšlikumu Padomes lēmumam atcelt to dalībvalstu izņēmuma statusu, kas ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus.

2006. gada decembrī Komisija un ECB pieņēma jaunākos periodiskos konverģences ziņojumus. Dānija un Apvienotā Karaliste neizteica vēlēšanos ieviest vienoto valūtu. Tādēļ 2008. gada konverģences novērtējums attiecas vienīgi uz desmit dalībvalstīm ar izņēmuma statusu – Bulgāriju, Čehiju, Igauniju, Latviju, Lietuvu, Ungāriju, Poliju, Rumāniju, Slovākiju un Zviedriju. Tā kā Bulgārija un Rumānija ES pievienojās 2007. gada 1. janvārī, šīs valstis tiek vērtētas pirmo reizi. Vienlaikus 2008. gada 4. aprīlī Slovākija iesniedza pieprasījumu veikt novērtējumu, vai tā ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai ieviestu euro 2009. gada 1. janvārī.

Komisijas 2008. gada konverģences ziņojumu Kolēģija pieņēma 2008. gada 7. maijā. ECB savu ziņojumu pieņēma 6. maijā. Ziņojumos ir analizēta valsts tiesību aktu, tostarp tās nacionālās centrālās bankas statūtu atbilstība EK līguma 108. un 109. pantam, kā arī ECBS un ECB statūtiem. Tāpat ziņojumos ir pārbaudīts, vai ir sasniegts augsts ilgtspējīgas konverģences līmenis, analizējot konverģences kritēriju izpildi un ņemot vērā vairākus citus 121. panta 1. punkta pēdējā daļā minētos faktorus.

Komisijas konverģences ziņojumā norādīts, ka no vērtētajām dalībvalstīm vienīgi Slovākija ir izpildījusi euro ieviešanai nepieciešamos nosacījumus, pieņemot, ka Padome rīkosies saskaņā ar Komisijas ieteikumu atcelt pārmērīga deficīta procedūru.

Pamatojoties uz savu, kā arī ECB ziņojumu, Komisija ir pieņēmusi pievienoto priekšlikumu Padomes lēmumam par Slovākijas izņēmuma statusa atcelšanu no 2009. gada 1. janvāra.

2008/0095 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

atbilstīgi EK līguma 122. panta 2. punktam par vienotās valūtas pieņemšanu Slovākijā 2009. gada 1. janvārī

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 122. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Komisijas ziņojumu[1],

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas ziņojumu[2],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

ņemot vērā Padomes apspriedi, kurā piedalījās valstu vai valdību vadītāji,

tā kā:

(1) Ekonomikas un monetārās savienības (turpmāk tekstā „EMS") trešais posms sākās 1999. gada 1. janvārī. Padome 1998. gada 3. maijā sanāksmē Briselē, kurā piedalījās valstu vai valdību vadītāji, nolēma, ka Beļģija, Vācija, Spānija, Francija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Austrija, Portugāle un Somija ir izpildījušas nepieciešamos nosacījumus, lai 1999. gada 1. janvārī ieviestu vienoto valūtu[3].

(2) Ar Lēmumu 2000/427/EK[4] Padome nolēma, ka Grieķija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai 2001. gada 1. janvārī ieviestu vienoto valūtu. Ar Lēmumu 2006/495/EK[5] Padome nolēma, ka Slovēnija ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai 2007. gada 1. janvārī ieviestu vienoto valūtu. Ar Lēmumu 2007/503/EK[6] un 2007/504/EK[7] Padome nolēma, ka Kipra un Malta ir izpildījusi nepieciešamos nosacījumus, lai 2008. gada 1. janvārī ieviestu vienoto valūtu.

---

1 2008. gada 7. maijā pieņemtais ziņojums - COM(2008) 248.
2 Ziņojums pieņemts 2008. gada 6. maijā.
3 Lēmums 1998/317/EK (OV L 139, 11.5.1998., 30. lpp.).
4 OV L 167, 7.7.2000., 19. lpp.
5 OV L 195, 15.7.2006., 25. lpp.
6 OV L 186, 18.7.2007., 29. lpp.
7 OV L 186, 18.7.2007., 32. lpp.

(3) Saskaņā ar 1. punktu EK līgumam pievienotajā Protokolā par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti Apvienotā Karaliste informēja Padomi, ka tā nav iecerējusi 1999. gada 1. janvārī iekļauties EMS trešajā posmā. Šis paziņojums nav mainīts. Saskaņā ar 1. punktu EK līgumam pievienotajā Protokolā par dažiem noteikumiem attiecībā uz Dāniju un saskaņā ar lēmumu, ko valstu vai valdību vadītāji pieņēma Edinburgā 1992. gada decembrī, Dānija ir informējusi Padomi par savu nodomu nepiedalīties EMS trešajā posmā. Dānija nav pieprasījusi, lai tiktu uzsākta EK līguma 122. panta 2. punktā minētā procedūra.

(4) Ar Lēmumu 98/317/EK Zviedrijai ir noteikts izņēmuma statuss atbilstoši EK līguma 122. pantam. Saskaņā ar 2003. gada Pievienošanās akta[8] 4. pantu Čehijai, Igaunijai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Polijai, un Slovākijai ir izņēmuma statuss atbilstoši EK līguma 122. pantam. Saskaņā ar 2005. gada Pievienošanās akta[9] 5. pantu Bulgārijai un Rumānijai ir izņēmuma statuss atbilstoši EK līguma 122. pantam.

(5) Eiropas Centrālā banka (turpmāk tekstā „ECB") tika nodibināta 1998. gada 1. jūlijā. Eiropas monetārā sistēma tika aizstāta ar valūtas maiņas mehānismu, kura izveide tika saskaņota Eiropas Padomes 1997. gada 16. jūnija Rezolūcijā par valūtas maiņas mehānisma izveidi ekonomikas un monetārās savienības trešajā posmā[10]. Kārtība, kādā Ekonomikas un monetārās savienības trešajā posmā īstenojams valūtas kursa mehānisms (VKM II), tika formulēta 2006. gada 16. marta Līgumā starp Eiropas Centrālo banku un ārpus euro zonas dalībvalstu centrālajām bankām, ar ko nosaka ekonomikas un monetārās savienības trešā posma valūtas kursa mehānisma darbības procedūras[11].

(6) EK līguma 122. panta 2. punktā noteikta kārtība, kādā tiek atcelts attiecīgo dalībvalstu izņēmuma statuss. Saskaņā ar šo pantu vismaz reizi divos gados vai arī pēc dalībvalsts ar izņēmuma statusu pieprasījuma Komisija un ECB sniedz ziņojumu Padomei EK līguma 121. panta 1. punktā noteiktajā kārtībā. 2008. gada maijā Komisija un ECB pieņēma jaunākos periodiskos konverģences ziņojumus. Slovākija 2008. gada 4. aprīlī iesniedza oficiālu pieprasījumu veikt konverģences novērtējumu.

(7) Dalībvalstu tiesību aktus, tostarp valstu centrālo banku statūtus, pēc vajadzības pielāgo tā, lai tiktu nodrošināta atbilstība EK līguma 108. un 109. pantam un Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem (turpmāk tekstā „ECBS statūti"). Komisijas un ECB ziņojumos sniegts detalizēts novērtējums par Slovākijas tiesību aktu atbilstību EK līguma 108. un 109. pantam, kā arī ECBS statūtiem.

---

8 OV L 236, 23.9.2003., 33. lpp.
9 OV L 157, 21.6.2005., 203. lpp.
10 OV C 236, 2.8.1997., 5. lpp.
11 OV C 73, 25.3.2006., 21. lpp. Līgumā grozījumi izdarīti ar 2007. gada 14. decembra līgumu (OV C 319, 29.12.2007., 7. lpp.).

(8) Saskaņā ar 1. pantu Protokolā par konverģences kritērijiem atbilstīgi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 121. pantam cenu stabilitātes kritērijs, kas minēts EK līguma 121. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā, nozīmē to, ka dalībvalstī ir noturīga cenu stabilitāte un inflācijas vidējais rādītājs viena gada laikā pirms pārbaudes neatšķiras par vairāk kā 1,5 procentu punktiem no lielākais trīs dalībvalstīm ar labākajiem rādītājiem cenu stabilitātes ziņā. Lai izvērtētu atbilstību cenu stabilitātes kritērijam, inflācija tiks mērīta, izmantojot saskaņotus patēriņa cenu indeksus (SPCI), kas ir definēti Padomes 1995. gada 23. oktobra Regulā (EK) Nr. 2494/95 par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem[12]. Lai izvērtētu cenu stabilitāti, dalībvalsts inflācija tiek vērtēta, nosakot izmaiņas 12 mēneša indeksu vidējā aritmētiskajā attiecībā pret iepriekšējā perioda 12 mēneša vidējo aritmētisko, rezultātu izsakot procentos. Viena gada periodā līdz 2008. martam trīs dalībvalstis ar labākajiem rādītājiem cenu stabilitātes ziņā bija Malta, Nīderlande un Dānija, kurās inflācijas līmenis bija attiecīgi 1,5 %, 1,7 % un 2 %. Komisijas un ECB ziņojumos tika ņemta vērā atsauces vērtība, kuru aprēķināja, triju dalībvalstu ar labākajiem rādītājiem cenu stabilitātes ziņā inflācijas līmeņu vidējā aritmētiskā rezultātam pievienojot 1,5 procentpunktus. Tādējādi atsauces vērtība viena gada periodā līdz 2008. gada martam bija 3,2 %.

(9) Saskaņā ar 2. pantu Protokolā par konverģences kritērijiem atbilstīgi EK līguma 121. pantam valsts budžeta stāvoklis, kas minēts EK līguma 121. panta 1. punkta otrajā ievilkumā, nozīmē, ka pārbaudes brīdī dalībvalsts nav pakļauta Padomes lēmumam saskaņā ar EK līguma 104. panta 6. punktu par pārmērīga deficīta pastāvēšanu.

(10) Saskaņā ar 3. pantu Protokolā par konverģences kritērijiem atbilstīgi EK līguma 121. pantam kritērijs dalībai Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānismā, kas minēts EK līguma 121. panta 1. punkta trešajā ievilkumā, nozīmē, ka dalībvalsts ir respektējusi Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānisma (VKM) paredzēto normālo svārstību intervālu un vismaz divus gadus pirms pārbaudes nav izjutusi būtiskus traucējumus. Īpaši svarīgi ir tas, lai dalībvalsts šajā periodā pēc savas iniciatīvas nebūtu devalvējusi savas valūtas divpusējo centrālo kursu attiecībā pret jebkuras citas dalībvalsts valūtu. Kopš 1999. gada 1. janvāra VKM II nodrošina shēmu valūtas maiņas kritērija izpildes izvērtēšanai. Vērtējot šā kritērija izpildi savos ziņojumos, Komisija un ECB ir analizējusi divu gadu periodu, kas beidzās 2008. gada 18. aprīlī.

(11) Saskaņā ar 4. pantu Protokolā par konverģences kritērijiem atbilstīgi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 121. pantam procentu likmju konverģences kritērijs, kas minēts EK līguma 121. panta 1. punkta ceturtajā ievilkumā, nozīmē to, ka vienu gadu līdz pārbaudes brīdim dalībvalstī ir bijusi vidējā nominālā ilgtermiņa procentu likme, kas neatšķiras vairāk par 2 procentu punktiem no lielākais trīs dalībvalstīm ar labākajiem rādītājiem cenu stabilitātes ziņā. Lai izvērtētu procentu likmju konverģenci, salīdzināšanai tika izmantotas 10 gadu valdības standarta obligāciju procentu likmes. Lai izvērtētu atbilstību procentu likmju kritērijam, Komisijas un ECB ziņojumos izmantoja atsauces vērtību, ko aprēķināja kā vidējo aritmētisko no nominālajām ilgtermiņa procentu likmēm trijās dalībvalstīs, kur cenu stabilitāte ir vislielākā,

[12] OV L 257, 27.10.1995., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

rezultātam pievienojot divus procentu punktus. Attiecīgi atsauces vērtība viena gada periodā līdz 2008. gada martam bija 6,5 %.

(12) Saskaņā ar 5. pantu Protokolā par konverģences kritērijiem atbilstīgi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 121. pantam šajā konverģences kritēriju izpildes vērtējumā izmantojamos datus nodrošina Komisija. Komisija nodrošināja datus, kas izmantoti šā priekšlikuma sagatavošanai. Komisija sagatavoja budžeta datus pēc dalībvalstu ziņojumu iesniegšanas termiņa 2008. gada 1. aprīlī saskaņā ar Padomes 1993. gada 22. novembra Regulu (EK) Nr. 3605/93 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru[13].

(13) Ņemot vērā Komisijas un ECB ziņojumus par Slovākijas panākumiem, pildot savas saistības attiecībā uz ekonomikas un monetārās savienības izveidi, Komisija ir izdarījusi šādus secinājumus.

(a) Slovākijas valsts tiesību akti, tostarp valsts centrālās bankas statūti, atbilst EK līguma 108. un 109. pantam, kā arī ECBS/ECB statūtiem.

(b) Attiecībā uz to, kā Slovākija ir izpildījusi EK līguma 121. panta 1. punkta četros ievilkumos minētos konverģences kritērijus:

– vidējais inflācijas līmenis Slovākijā viena gada periodā līdz 2008. gada martam saglabājās 2,2 % apmērā, tas ir krietni mazāk par atsauces vērtību, un visticamāk tāds saglabāsies arī turpmākajos mēnešos, lai arī šai starpībai ir tendence samazināties;

– budžeta deficīts Slovākijā ir piedzīvojis ticamu un noturīgu samazinājumu, sasniedzot līmeni, kas zemāks par 3 % no IKP. Tāpēc Komisija iesaka Padomei atcelt lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Slovākijā;

– Slovākija piedalās VKM II kopš 2005. gada 28. novembra; divu gadu laikposmā līdz 2008. gada 18. aprīlim Slovākijas krona (SKK) nav bijusi pakļauta būtiskiem satricinājumiem, un Slovākija nav pēc savas iniciatīvas devalvējusi SKK divpusējo centrālo kursu attiecībā pret euro;

– viena gada periodā līdz 2008. gada martam ilgtermiņa procentu likme Slovākijā bija vidēji 4,5 %, tātad zemāka par atsauces vērtību.

(c) Ņemot vērā tiesību aktu atbilstības un konverģences kritēriju izpildes, kā arī papildu faktoru vērtējumu, Slovākija būs izpildījusi euro ieviešanai nepieciešamos nosacījumus, ja Padome atcels lēmumu par pārmērīga deficīta pastāvēšanas procedūru.

(14) Padome, rīkojoties saskaņā ar Komisijas ieteikumu, 2008. gada 3. jūnijā atcēla savu lēmumu par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Slovākijā[14].

---

[13] OV L 332, 31.12.1993., 7. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2103/2005 (OV L 337, 22.12.2005., 1. lpp.).

[14] OV L [..], [..], [..] lpp.

(15) Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma lemj, kuras no dalībvalstīm ar izņēmuma statusu atbilst vienotās valūtas ieviešanai nepieciešamajiem nosacījumiem, un atceļ attiecīgo dalībvalstu izņēmuma statusu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Slovākija atbilst vienotās valūtas ieviešanai nepieciešamajiem nosacījumiem. 2003. gada Pievienošanas akta 4. pantā minētais Slovākijas izņēmuma statuss tiek atcelts no 2009. gada 1. janvāra.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

3. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

(vieta)

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs